

Verslag van de vergadering van de statencommissie Bestuur en Middelen van 1 december 2003 in het Provinciehuis

Aanwezig :

drs. W. Bos (voorzitter), mw. A.A. Swets, drs. T.G.P.M. Ruijs (CDA), mevrouw A.H. Raven (CDA), drs. A.J. Ditewig (VVD), mr. J.H. Ekkers (VVD), mevrouw S. van Bruggen (PvdA), A.J. van Bokkem (PvdA), B. Levering (PvdA), mevrouw G.B. van Keulen-Saenger (D66), R. Bijkerk (GL), mevrouw A. Jonkers-Cornelisse (SP), D. van Leeuwen Boomkamp (LPF), J.J.J. Streefland (CU), D.C. van Leeuwen (SGP).

Voorts aanwezig:

J. Streng (gedeputeerde), J.P.J. Lokker (gedeputeerde)

Afwezig met bericht van verhindering:

drs. B. Nugteren (GL), drs. J.H. Gaaikema (D66), F.J. Vos (VVD), M. van de Groep (CU),

Ambtelijke ondersteuning: de heren Van Herwijnen (griffier) De Jong en Van Maaren

Externe notuliste: mevrouw N. Brummer, Voorneman Van Weerd Notuleerbureau

Adjunct-griffier: de heer L.C.A.W. Graafhuis

1. Heropening

De voorzitter heropent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom. Hij merkt op dat vandaag de overige punten van de agenda van de vergadering van 24 november 2003 zullen worden behandeld.

2. Mededelingen

De voorzitter deelt mee dat een bericht van verhindering is ontvangen van de heren Nugteren, Gaaikema, Vos en Van de Groep.

De voorzitter merkt op dat tijdens de vorige bijeenkomst is besloten om het onderwerp van de Delta Metropool vandaag te behandelen. In verband met het ontbreken van de benodigde stukken bij de griffie stelt hij voor om dit onderwerp door te schuiven naar de vergadering van 5 januari 2004. Aldus wordt besloten.

De heer Streng heeft een mondeling voorstel aan de voorzitter gedaan om voor de commissie een werkbezoek aan de werkorganisatie inzake ICT-vraagstukken te organiseren. De voorzitter memoreert dat de commissie over een aantal onderwerpen geïnformeerd wenste te worden.

De heer Van Leeuwen Boomkamp merkt op dat hij naar aanleiding van de discussie in de commissie REG de gedeputeerde heeft beloofd informatie betreffende computerprogram-ma's toe te (laten) zenden. Daarnaast meldt hij dat hij graag zou deelnemen aan het voorgestelde werkbezoek.

Mevrouw Jonkers geeft aan dat zij graag eerst een notitie over dit onderwerp zou ontvangen en naar aanleiding daarvan besluit om eventueel deel te nemen aan het voorgestelde werkbezoek. De voorzitter stelt voor om deze volgorde te volgen. Aldus wordt besloten.

De commissie heeft naar aanleiding van een motie, die in het statendebat over de begroting is aangenomen, een P&O-overzicht ontvangen. De voorzitter vraagt aan de commissie of het voorliggende stuk voldoet aan de aangenomen motie. De heer Ekkers merkt op dat in het overzicht niet vermeld werd waarom een vacature vervuld diende te worden en wat de consequenties zouden zijn als de vacature niet vervuld zou worden. Dit is echter wel informatie die noodzakelijk is om hierover een discussie te voeren. Het is volgens de heer Ekkers zinnig om vast te stellen welke criteria zullen worden gebruikt voor de toetsing.

Mevrouw Raven merkt op dat er in het voorliggende stuk geen motivering is opgenomen voor alle bijgevoegde formulieren. Het lijkt haar goed dat de commissie een relatie tot de begroting krijgt voor wat betreft het aantal medewerkers en het aantal fte's ten opzichte van de feitelijke situatie. Het lijkt haar logisch dat de commissie per commissievergadering een rapportage over het verloop ontvangt.

De heer Van Leeuwen is van mening dat de commissie niet de taken van het college moet overnemen. Het is de bedoeling dat de commissie afweegt of de trends die er worden gevolgd overeenkomen met de aangenomen motie. De heer Van Leeuwen heeft een voorkeur voor een kwartaalrapportage.

De heer Bijkerk geeft aan dat de commissie zich gaat bezighouden met detail informatie. Volgens hem is het juist de bedoeling dat de commissie zich alleen bezighoudt met de politieke hoofdlijnen. Ook de heer Bijkerk is van mening dat een kwartaalrapportage voldoende is.

De heer Ekkers benadrukt het feit dat de commissie een controlerende functie heeft. De commissie moet de overtuiging hebben dat GS op een adequate wijze met het personeelsbestand omgaan. Er moet door GS een motivatie gegeven worden waarom een functie wordt ingevuld ondanks het feit dat er een personeelstop is. De voorzitter zal contact opnemen met de heer Streng om de bovengenoemde punten te bespreken.

De voorzitter meldt dat er een wijziging in de volgorde van de agenda is. De heer Lokker is door persoonlijke omstandigheden niet vóór 15.⁰⁰ uur aanwezig. De voorzitter stelt voor om eerst de agendapunten 5, 6 en 7 te behandelen. Aldus wordt besloten.

5. Verantwoording budget dualisering

Mevrouw Swets geeft aan dat het CDA akkoord gaat met de verantwoording. Het gaat hier echter om veel meer dan alleen het budget van de griffie.

Mevrouw Swets geeft aan dat de vergoeding van commissieleden die geen statenlid zijn en de catering van PS-vergaderingen ook uit dit budget worden bekostigd. Waarom vallen deze zaken onder dit budget?

De heer Bijkerk merkt op dat er een uitspraak ligt dat de kosten van dualisering naar vermogen moeten worden gevonden doorerschikking binnen de totale provinciale begroting. In principe had de € 159.000 in mindering gebracht moeten worden op de door de Staten beschikbaar gestelde € 800.000, die gereserveerd staan voor de kosten van dualisering. In dit geval is het bedrag echter opgeteld. Dit is niet geheel conform de afspraak. De heer Bijkerk benadrukt dat hij de algemene afspraak graag nageleefd ziet worden, omdat er in het kader van de dualisering enige kosten te verwachten zijn.

Reactie van de heer Van Herwijnen

Het is inderdaad juist dat vanuit het budget van € 800.000 alles in het kader van de dualisering betaald dient te worden. De kosten van de catering en de niet statenleden komen ook uit dit budget. Er wordt in deze periode aanzienlijk meer gebruik gemaakt van niet statenleden als commissieleden, dan in de vorige periode. Hiermee hangt een vergoeding samen. Er bestaat de mogelijkheid om dit binnen de budgetten op te vangen, hetgeen gedaan wordt.

Het is juist dat de kosten van dualisering zoveel mogelijk viaerschikking opgevangen dienen te worden. In het verleden heeft er een voorstel gelegen, waarin de genoemde € 159.000 verwerkt was. In een later stadium is er een voorstel geweest waarin het budget voor de reproductie en een gedeelte van de overhead wordt overgeheveld. Hierbij is gesteld dat de daadwerkelijke werkzaamheden van de dienst werden overgeheveld naar de griffie, dus ook het budget.

De voorzitter stelt voor dat het voorliggende stuk, onder voorbehoud van de SP, als sterstuk naar de Staten wordt gestuurd. Aldus wordt besloten.

6. Statenwerkplan

De voorzitter maakt de commissie erop attent dat het Statenwerkplan reeds in twee andere commissie aan de orde is geweest.

Mevrouw Raven is van mening dat het voorliggende stuk helder, kort en bondig is. Zij heeft nog een aanvullende vraag. Op pagina 8 staat vermeld dat de lopende processen die niet in het coalitieakkoord zijn verwoord nog niet in het Statenwerkplan zijn opgenomen. Wanneer gaat dit gebeuren?

De heer Bijkerk merkt op dat onder andere het onderwerp "gemeentelijke herindeling" nog blanco vermeld staat in het voorliggende stuk. De fractie van GL stelt voor om de commissie in de toekomst kaderstellend te betrekken bij bijvoorbeeld bovengenoemd onderwerp.

De heer Ekkers sluit zich aan bij de mening van GL. Dit geldt voor de VVD voor alle onderwerpen die in het stuk blanco vermeld staan.

Mevrouw Jonkers geeft aan dat zij een aantal opmerkingen heeft over het voorliggende stuk. Op pagina 2, 2e alinea wordt gesproken over: "...het iets bijsturen in de richting van de eigen maatschappelijke visie". Een deel van de SP-fractie heeft hier problemen mee. De SP is van mening dat dit behoort tot de taken van GS. Bij de interne organisatie zou de SP graag een extra aandachtspunt als toevoeging zien: "verbetering prestatie-indicatoren". Dit zowel voor PS als GS. Op pagina 14 wordt gesproken over: "een duale check van nota's door de griffie op heldere en controleerbare doelen en prestaties". De SP stelt voor om deze behandeling te laten toepassen op alle behandelingsvoorstellen.

De heer Van Leeuwen merkt op dat de SGP de mening van GL ondersteunt.

Reactie van de heer Van Herwijnen

Er heeft afgelopen vrijdag een eerste bijeenkomst plaatsgevonden van de vereniging van griffiers. Voor wat betreft de lopende processen merkt de heer Van Herwijnen op dat er een voorstel is van de commissaris om de voorzitters van de commissies samen met gedeputeerden te vragen om gezamenlijk af te stemmen wat de Staten

inhoudelijk verwachten per commissie. In dit overleg zou ook gekeken kunnen worden naar de zaken die niet in het coalitieakkoord genoemd staan. Inzake de gemeentelijke herindeling zal een aanvulling gemaakt worden op het bestaande schema voor wat betreft de kaderstellende rol van de Staten. Hij bevestigt dat de verbetering van de prestatie-indicatoren inderdaad een taak is van GS en PS. De duale check stond in het coalitieakkoord genoemd. Vanuit GS heeft hij geen vragen ontvangen om op deze wijze te werk te gaan. Er zal geprobeerd worden om op meer punten dual te checken. Het is echter niet haalbaar om alle voorstellen dual te checken.

De voorzitter stelt voor om dit punt voor vanavond af te ronden. Dit onderwerp zal als ster-stuk worden geagendeerd voor de statenvergadering van 19 januari 2004, zij het dat de behandeling vergezeld dient te gaan van een duidelijke perspublicatie.

7. Gedragscode voor leden PS

De heer Bijkerk merkt op dat GL dit een prima initiatief vindt. Er is echter een aantal onderwerpen die de heer Bijkerk onder de aandacht wil brengen.

De politieke dubbelfuncties worden terecht besproken. PS moeten kritisch naar zichzelf blijven kijken. De combinatie raadslid/statenlid is volgens de heer Bijkerk lastig. Binnen het duale stelsel wellicht iets minder lastig omdat raadsleden en statenleden niet meer als medebestuurders opereren. De heer Bijkerk is van mening dat iemand die wethouder en statenlid is, zich in sommige gevallen moet onthouden van de discussie. Graag zou de heer Bijkerk de discussie over de grens van de verenigbaarheid van functies voeren binnen deze commissie. Daarnaast merkt de heer Bijkerk op dat hij de vergoeding voor statenleden van € 50,- te hoog vindt. Volgens hem is een bedrag van € 25,- voldoende.

Mevrouw Van Keulen merkt op dat D66 de mening van de heer Bijkerk voor wat betreft de discussie over de dubbelfuncties ondersteunt. Ook mevrouw Van Keulen zou graag eens over dit onderwerp willen discussiëren binnen de commissie.

De heer Levering is van mening dat de vergoeding van € 50,- niet ter discussie gebracht moet worden.

De heer Ekkers merkt op dat er niets veranderd moet worden in de vergoeding van € 50,-. Voor wat betreft de dubbelfuncties gaat er binnen de VVD het een en ander veranderen. Met ingang van de volgende periode wordt het ook binnen de VVD niet meer mogelijk om dubbelfuncties te bekleden. Hij is van mening dat men bij het bekleden van dubbelfuncties zorgvuldig te werk dient te gaan. De verantwoordelijkheid ligt in eerste instantie bij de persoon die dit rechtstreeks aangaat, in tweede instantie ligt de verantwoordelijkheid bij de fractievoorzitter, die hierop aangesproken kan worden. Bij artikel 2.6 is hij van mening dat dit punt te mager omschreven wordt. Hij is er een voorstander van om dit in een bredere context te plaatsen. Het betreft hier niet alleen een politieke functie, maar welke functie dan ook.

De heer Bijkerk is van mening artikel 2.2 dit afdekt. De heer Bijkerk hecht eraan dat de verwijzing naar een politieke functie wordt gehandhaafd.

De heer Levering deelt de mening van de heer Bijkerk. Het is de grondslag van de democratie dat men zichzelf niet controleert. Dit is binnen de PvdA op een heel specifieke manier geregeld.

De heer Ruijs vult aan dat dit punt op het gebied van politieke functies, maar ook op het gebied van andere functies, geregeld dient te worden. Het is wellicht nuttig om dit in een apart punt bij artikel 2 te beschrijven.

De heer Levering merkt op dat de PvdA de mening van de heer Ruijs ondersteunt.

Mevrouw Swets merkt op dat een statenlid dat te nauw betrokken is zich moet onthouden bij stemming. Hoe wordt hiermee omgegaan? Verliest de betreffende partij hierbij een stem?

De heer Van Leeuwen merkt op dat in artikel 2.4 de beschrijving van "familie" zeer breed is te interpreteren. Graag zou de heer Van Leeuwen hierin een begrenzing aangebracht zien worden in de vorm van "directe familie". Daarnaast geeft hij aan dat overal waar gesproken wordt over "niet deelnemen aan de besluitvorming" het voor iedereen helder moet zijn of hier wordt bedoeld deelnemen aan de discussie of deelnemen aan de stemming. Hierbij moet een aanvulling plaatsvinden.

De heer Streefland merkt op dat in artikel 6.4 wordt verwezen naar artikel 7.5. Dit moet volgens hem zijn 6.3.

Mevrouw Swets meldt dat er op bladzijde 6 wordt verwezen naar een brochure. Zij zou graag deze brochure ontvangen.

De voorzitter stelt voor om nogmaals kritisch naar de tekst te kijken en een artikel toe te voegen op het gebied van de dubbelfuncties. Eventueel is er de mogelijkheid om over dit onderwerp nogmaals van gedachten te wisselen. De commissie gaat hiermee akkoord.

Reactie van de heer Van Herwijnen

De commissie zal zelf moeten bepalen of de vergoeding van statenleden op € 50,- blijft staan of dat dit bedrag wordt aangepast. Er wordt besloten om deze vergoeding van € 50,- te handhaven. Voor het onderwerp van de dubbelfuncties hebben veel partijen een interne gedragscode. Er zal een artikel 2.7 worden toegevoegd om niet-politieke functies een zelfde benadering te geven als politieke functies. Ook het voorstel van de toevoeging van "directe familie" zal worden overgenomen. Hierbij zal aangegeven worden of het eerste of tweede graad familie betreft. Er zal voor worden gezorgd dat de genoemde brochures bij de volgende statenvergadering aanwezig zullen zijn. In de provinciewet is vastgelegd dat iemand die zeer persoonlijk is betrokken bij een onderwerp, deze persoon niet mag stemmen. Dat betekent dat de fractie de betreffende stem verliest. Er zal nogmaals naar de tekst gekeken worden in het kader van dit punt.

De voorzitter stelt voor om het voorliggende stuk naar de Staten te sturen. Aldus wordt besloten.

2. Derde kwartaalrapportage Agenda 2010-projecten

De heer Bijkerk merkt op dat er twee thema's zijn die hij ter sprake wil brengen. Ten eerste de rol van PS in het geheel. Er zijn veel besluitvormingsmomenten, maar volgens de heer Bijkerk is het niet altijd duidelijk wie het besluit neemt. Ten tweede komen de projecten in het stadium van de uitvoer. Er is een tekort van € 50 miljoen.

De heer Bijkerk stelt voor dat er in beeld gebracht wordt wanneer de Staten c.q. de statencommissie besluitvormend in beeld komen. Dit kan helderheid verschaffen aan de commissie en aan de Staten. Hierbij is de inhoudelijke en functionele taakverdeling tussen de commissies ook van belang. Het volgen van het proces en van de hoofdlijnen zou hierbij de rol van Bestuur en Middelen zijn. De heer Bijkerk heeft zich zorgen gemaakt over de betrokkenheid van de Staten tot nu toe.

De concrete projecten:

- *Hart van de Heuvelrug*
GL heeft enige zorgen over het aantal participanten in relatie tot het kunnen en willen sturen door de provincie.
- *Stichtse Luswarande*
Aan de faunapassages bij Elst en Amerongen ligt een statenmotie ten grondslag. Als er aanpassingen plaats zouden moeten vinden, moeten deze eerst in de betreffende commissie ter discussie worden gebracht.
- *Vrede van Utrecht*
GL vraagt zich af wat voor dit project het afwegingscriterium is. GL is van mening dat hierbij structureel een erfenis moet worden nagelaten voor de culturele positie van de stad Utrecht. Dit is met de huidige plannen voor dit project voor GL nog niet voldoende zichtbaar.
- *Hollandse Waterlinie/Fort Vechten*
Bij dit project heeft GL zorgen over de voortgang en de haalbaarheid.

De heer Ekkers merkt op dat er een tekort van € 50 miljoen is geconstateerd. Er wordt echter doorgegaan met de geplande 10 projecten, die allemaal tijd, energie en geld kosten. Hij is van mening dat het niet zinnig is om een aantal projecten te continueren, waarvan in een later stadium geconstateerd zal moeten worden dat er geen financiën voor zijn. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden. Er kan geconcludeerd worden dat als er uitgegaan wordt van het prijspeil 2003, de projecten die pas in een veel later stadium uitgevoerd zullen worden, veel duurder uit zullen vallen dan nu geraamd. Hierdoor kan het tekort veel groter uitvallen dan de genoemde € 50 miljoen.

Mevrouw Van Keulen vraagt zich af wanneer er wordt besloten over de "go" of "no go". Daarnaast vraagt zij zich af in welke commissie de projecten thuis horen.

Over de concrete projecten:

- *Vrede van Utrecht*
Mevrouw Van Keulen merkt op dat D66 destijds tegen dit project is geweest. D66 is nog steeds deze mening toegedaan. Daarbij vindt zij dat het WK Jeugdvoetbal niet onder dit project kan worden geschaard. Met de gegeven interpretatie zou je wel elk willekeurig project onder de Vrede van Utrecht kunnen rangschikken.
- *Hollandse Waterlinie/Fort Vechten*
D66 is een tegenstander van het vestigen van het AIC in Fort Vechten. Mevrouw Van Keulen zal zich blijven inzetten voor de vestiging van het AIC in Leidsche Rijn.
- Op pagina 7 van het voorliggende stuk staat voor het Hart van de Heuvelrug en de Stichtse Luswarande een nul vermeld. Graag zou mevrouw Van Keulen hierover een toelichting ontvangen.

De heer Streefland merkt op dat er op dit moment reeds een tekort van € 50 miljoen optreedt. Er is een subsidioloog geraadpleegd. Kan er een inschatting gemaakt worden in hoeverre dit leidt tot een kostenreductie?

De heer Van Leeuwen geeft aan dat de SGP zich aansluit bij de mening van D66 en GL ten aanzien van de invulling van het project Vrede van Utrecht. Hij is van mening dat het project Hart van de Heuvelrug juist bestuurlijk heel goed is getrokken.

In het kader van het proces merkt de heer Van Leeuwen op dat de SGP zich aansluit bij de opmerking van de heer Bijkerk. Hij vraagt zich af hoe het met de ontwikkeling van de organisatie gesteld staat om het projectmatig werken mogelijk te maken.

Voor wat betreft de proceskansen sluit de heer Van Leeuwen zich aan bij de opmerkingen die zijn gemaakt over de financiën. Hij vraagt zich af of bij het doorschuiven van projecten ook de middelen voor deze projecten doorschuiven. Graag zou hij hierover een nadere uitleg krijgen.

Mevrouw Jonkers merkt op dat ook de SP graag duidelijkheid krijgt over de beslismomenten. Daarnaast is voor de SP helderheid over de verdeling tussen de commissies belangrijk.

Concrete projecten:

- *Vrede van Utrecht*
Het project Vrede van Utrecht is volgens de SP niet noodzakelijk. Dit project kan volgens de SP in zijn geheel geschrapt worden.
- *Veenweide gebied*
Een aantal agrariërs heeft in het verleden aangegeven dat de bestaande plannen hiervoor nogal vaag zijn. Heeft het najaarsoverleg hierin enige duidelijkheid gegeven?

De heer Van Leeuwen Boomkamp geeft aan dat hij, gezien het bestaande tekort van € 50 miljoen, van mening is dat het belangrijk is om naar de budgettering van de projecten te kijken en dat het noodzakelijk is om vroegtijdig in te grijpen.

Mevrouw Raven merkt op dat het CDA zich aansluit bij de mening van GL. Het is volgens haar merkwaardig dat het WK-jeugdvoetbal genoemd staat bij het project Vrede van Utrecht.

In het kader van het tekort van € 50 miljoen wordt gesproken over het aanboren van derde geldstromen. Hoe realistisch is dit?

De heer Van Bokkem geeft aan dat financiële situatie ook de PvdA zorgen baart. De PvdA is, net als de SGP, van mening dat bij het doorschuiven van projecten ook de middelen voor deze projecten moeten doorschuiven. Volgens hem is het de bedoeling om alle kosten van de projecten op te nemen in de begroting van Agenda 2010. Is het mogelijk om bij de voorjaarsnota een beslissing te maken over de "go" of "no go" van de projecten?

Reactie gedeputeerde Lokker

Wat is de rol van PS in het geheel? PS heeft hierin een belangrijke rol. Het is terecht dat PS vragen wanneer zij in beeld komen. Volgens de heer Lokker is het belangrijk dat er zo min mogelijk beslismomenten worden ingevoerd. Het project heeft een eigen dynamiek. Als het project zich ontwikkelt binnen de aangegeven kaders, werkt het niet handig als voor elke beslissing PS geraadpleegd dient te worden. Alleen bij afwijkingen van de afspraken zal er gezamenlijk met PS gekeken worden naar de voortgang van het project. Het moet helder zijn wie verantwoordelijk is voor wat. Het is volgens de heer Lokker het meest zinnig om de uitvoer en het volgen van de projecten te laten plaatsvinden in de respectievelijke commissies.

Financiën. Er is een financieel kader gecreëerd. Dit kader is niet onoverschrijdbaar. Hierover zal gediscussieerd moeten worden. Het is mogelijk dat derde partijen een bijdrage leveren. Er is daadwerkelijk interesse vanuit deze derde partijen. GS maken zich daarom nog geen zorgen over het tekort van € 50 miljoen.

De genoemde matrix is volgens de heer Lokker duidelijk. Het is echter lastig aan te geven in hoeverre de projecten direct of indirect invloed hebben op het leven van de burger.

Binnen de provinciale organisatie wordt hard gewerkt om het projectmatig werken uit te kunnen voeren. Dit verloopt nog niet vlekkeloos, maar het wordt beter.

De heer Lokker stelt voor om binnen de commissie Bestuur en Middelen de strategische lijn en het totaal van de financiën te bespreken. In de overige commissies zullen de projecten inhoudelijk worden besproken.

Mevrouw Van Keulen merkt op dat zij het verhaal van de heer Lokker over het zo min mogelijk aantal beslismomenten binnen de vastgestelde kaders te vaag vindt. Ook het financieel kader vindt zij nog te onduidelijk. Graag zou zij voor deze punten een nadere toelichting ontvangen.

Daarnaast zijn de vragen over het prijspeil 2003 en over het doorschuiven van projecten niet beantwoord.

De heer Ekkers meldt dat de heer Lokker niet is ingegaan op de vraag over de eindwaardeberekening van de kosten. Daarnaast heeft de heer Lokker geen uitsluitel gegeven over het voorkomen van het spenderen van onnodige energie, tijd en geld aan processen en projecten die uiteindelijk niet worden doorgezet.

De heer Van Leeuwen heeft het gevoel dat de controle en het beheer die PS kunnen uitvoeren te breed beschreven worden. Daarnaast is inderdaad de vraag over het doorlopen van een project over de datum heen en het doorschuiven van projecten niet beantwoord.

Mevrouw Raven vraagt zich af of de genoemde projecten zo spoedig mogelijk naar de betreffende commissies zullen gaan.

De heer Van Leeuwen Boomkamp vraagt zich af of een project doorgang krijgt als er geen budget voor is. Wordt er in dat geval een beroep gedaan op andere fondsen?

Reactie gedeputeerde Lokker

In het geval dat er geen budget is voor een project, zal er gekeken worden naar het genereren van derdegeldstromen. Het project is niet voor niets geformuleerd. Pas als het niet lukt om de derdegeldstroom te genereren, kan gekeken worden naar een aanpassing van de ambities van het project. Het is vanzelfsprekend dat de middelen doorschuiven als het project doorloopt over de datum of als het project doorschuift. Het gereserveerde geld voor de genoemde projecten blijft staan voor de betreffende projecten. Het opnemen van zo min mogelijk beslismomenten is niet bedoeld om de bemoeienis van PS te beperken. Volgens de heer Lokker is het de bedoeling om samen met PS de discussie over de hoofdlijnen aan te gaan en deze hoofdlijnen samen met PS vast te stellen. Zolang het project verloopt binnen de gezamenlijk vastgestelde kaders, is het volgens hem niet nodig om overdreven veel beslismomenten op te nemen. GS zal het verloop van het project aan PS rapporteren.

Over het prijspeil 2003 ten opzichte van het prijspeil 2010 geeft de heer De Jong het antwoord. Hij merkt op dat het bijna onmogelijk is om voor een project een eindfaseberekening te maken als veel factoren onbekend zijn.

De heer Ekkers stelt voor om de ongewisse factoren te minimaliseren. Het is dan mogelijk om een eindwaardeberekening te maken. Naar aanleiding hiervan kan dan eventueel besloten worden tot het schrappen van projecten. De heer De Jong merkt op dat het op dit moment niet mogelijk is om de commissie geheel gerust

te stellen op dit punt. De heer Ekkers benadrukt dat op dit moment de commissie zich afvraagt wanneer zij hierin inzicht krijgt. De heer De Jong beantwoordt voorzichtig dat aan het eind van 2004 meer duidelijkheid zal zijn gekomen in de financiële uitfasering tot en met 2010.

De voorzitter vraagt aan de heer Lokker of de volgende rapportage rond 10 februari 2004 verwacht kan worden. Dit valt samen met de voorjaarsnota waarin de herijking plaatsvindt. Kan de commissie rond die tijd ook de notitie verwachten waarin de toegezegde bevoegdheden van PS en de verdeling van de projecten tussen de commissie worden beschreven? De heer Lokker zegt dit toe.

Naar aanleiding van het antwoord van de heer Lokker merkt mevrouw Swets op dat de projecten, in tegenstelling tot de opmerking op pagina 5 bij het daadwerkelijke kasritme, na doorschuiving weldegelijk op deze wijze op het budget blijven drukken. De heer Lokker antwoordt dat het hier genoemde bedrag het minimale bedrag is dat gereserveerd is voor de projecten. Voor alle projecten zal een eigen begroting worden opgesteld.

De voorzitter merkt op dat in de voorliggende notitie wordt gesproken over beslissingen over c.q. instemmen met projectplannen. Dit zal echter plaatsvinden binnen de betreffende commissies. Op dit moment heeft de commissie Bestuur en Middelen een tussentijdse rapportage ontvangen en bij de voorjaarsnota zal deze commissie terugkomen op de strategie, financiën en het proces.

De voorzitter concludeert dat hiermee dit onderwerp op dit moment voldoende is besproken.

3. Gezamenlijke reactie provincie, stad Utrecht en BRU aan minister BZK inzake Wgr-plus

De heer Ditewig merkt op dat de VVD een aantal vragen en opmerkingen heeft over dit onderwerp. Hij vraagt zich allereerst af waarom PS niet in een eerdere fase de tekst van de G4 (van november 2002), de tekst van de beleidsnotitie BZK aan de Tweede Kamer van 20 december 2002 en de gezamenlijke reacties van BRU en provincie, zowel van 19 maart 2003 en van 18 juni 2003, hebben ontvangen? In de commissievergadering van Bestuur en Middelen van juni 2003 is uitgebreid gesproken over het Utrechts model en het overdrachtsdocument tussen provincie en BRU. Zou het niet nuttig zijn geweest om in die vergadering over deze ontwikkelingen te spreken? Met betrekking tot de inzet van de provincie kiezen GS voor een Wgr-plus. Het stadsgewest speelt hierbij een nadrukkelijke rol. Op 2 september jl. heeft de heer Staal in het NRC gepleit voor het opschonen van bestuurlijk Nederland.

De situatie van de provincie Utrecht in de tijd van de oprichting van de Wgr was een heel andere dan de huidige situatie. De toen opgezette Wgr correspondeert niet meer met de huidige gemeenteschaal, gelet op de bestuurlijke schaalvergroting. De competentiever-schillen komen duidelijk naar voren bij de insteek van het BRU. De heer Ditewig constateert dat voor de provincie alleen de randen van de provincie overblijven. De kern is voor het BRU. Het BRU pleit immers voor de rijksonmiddellijke status met een provincievrije status qua planvorming voor openbaar vervoer/infra en ruimtelijke ordening.

Tijdens de begrotingsvergadering heeft de VVD een motie ingediend. Deze motie diende als vertrekpunt voor het gesprek met de minister van BZK. Graag zou de heer Ditewig een verslag van dit gesprek ontvangen. De democratische legitimiteit. De opzet uit het verleden en de reorganisatie in de jaren '90 hadden tot doel om de provincie bestuurlijk op orde te krijgen. Naar aanleiding van de democratisch gelegitimeerde competentie die nu wordt bedreigd, kan het niet de bedoeling zijn dat de democratie alleen geldt voor de randen van de provincie en het hart van de provincie een niet democratisch gelegitimeerd bestuur krijgt. Hij acht dit fundamenteel onjuist en in strijd met het huidige kabinetsbeleid, dat uitgaat van de drie democratisch gelegitimeerde bestuurslagen. De heer Bijkerk wijst nadrukkelijk op de door de Staten unaniem aangenomen motie. Deze motie dient het vertrekpunt van het handelen van GS te zijn. Het handelen van het BRU staat haaks op de intentie van deze motie. Hij verbaast zich voorts over de passage dat de huidige Kaderwettaken het minimum dienen te zijn voor de Wgr-plusconstructie. Hij roept in herinnering dat de Staten vanaf het begin van de onderhavige discussie hebben aangegeven tegenstander te zijn van toedeling van de Kaderwettaken aan een bestuurlijke hulpstructuur. Het was altijd de intentie dat de Kaderwettaken zouden komen te vervallen, na afloop van de tijdelijke Kaderwet. Hij constateert dat de provincie en het BRU elkaar inderdaad steeds dichter naderen. GS achten dit tot zijn verbazing een positieve ontwikkeling, die hij echter uitsluitend als negatief kan duiden.

De heer Levering vraagt zich af of het niet handig zou zijn geweest als de commissie eerst het verslag van het gesprek met de minister zou hebben ontvangen, alvorens deze discussie te voeren. Is het mogelijk dat de commissie alsnog het verslag ontvangt en dat er naar aanleiding daarvan verder gediscussieerd wordt? Gedeputeerde Lokker en de voorzitter hebben hiertegen geen bezwaar.

Gedeputeerde Lokker doet verslag van het overleg met de minister van BZK en het vervolg daarop. Hij geeft aan dat hij de motie onder de aandacht van de minister heeft gebracht. In dat gesprek is zeer duidelijk geworden wat de "pijnpunten" zijn van deze commissie. Dit heeft geleid tot een aanpassing van een bepaald artikel in het

wetsvoorstel. De minister heeft zeer nadrukkelijk gekeken naar de genoemde punten in de motie. Hij geeft echter aan dat hij niet kan invullen hoe dit zich zal vertalen in het uiteindelijke wetsvoorstel. Op 3 december a.s. zal er overleg plaatsvinden tussen de minister, de vertegenwoordiging van het IPO en de VNG. Afgelopen vrijdag heeft de provincie met de andere collegae van de kaderwetgebieden en kaderwetprovincies overleg gevoerd over de lobby richting het ministerie en de Tweede Kamer. Hieruit is een notitie opgesteld voor degene die namens de provincie het overleg met de minister op 3 december a.s. zal voeren. De tekst van deze notitie zal de commissie ontvangen na goedkeuring van de tekst door de collegae. Hij is van mening dat GS voortvarend te werk zijn gegaan met de opdracht van PS.

De heer Van Leeuwen vraagt zich af met welke insteek de provincie Utrecht dit overleg heeft gevoerd. Daarnaast heeft hij een vraag over de rol van het IPO hierin. Op welk moment is er tot een standpuntbepaling tussen IPO en de minister gekomen, waardoor de lijn van de insteek van de provincie Utrecht is verlaten? Hij is van mening dat de provincie op dit moment achter de feiten aanloopt.

De heer Ruijs geeft aan dat hij de resultaten afmeet op effecten. 3 december a.s. is hiervoor een belangrijke datum. Hij merkt op dat dit agendapunt kan worden uitgesteld tot er naar aanleiding van het overleg van 3 december a.s. meer duidelijkheid is. In het voorliggende stuk wordt gesproken over een democratisch gelegitimeerde organisatie. Z.i. past dit nog steeds bij de huidige problematiek. In de tweede alinea van de Wgr-plus wordt gesproken over het vraagstuk op het gebied van wonen en werken, recreëren en vervoer. Deze zaken houden niet op bij de grenzen van de stad. Deze houden echter ook niet op bij de grenzen van de Wgr-regio. Hij is van mening dat de Wgr-plus een heel bijzonder lichaam is, dat niet past bij de doelstellingen die de provincie heeft. Het gebiedsgericht werken is voor hem erg belangrijk. Het gebiedsgericht werken is een van de weinige aanpakken die zich niet laat begrenzen door een Wgr-gebied. Bij het volgende agendapunt zal hij ervoor pleiten om juist het gebiedsgericht werken niet te koppelen aan bestaande gebieden, maar aan bestaande problemen c.q. mogelijkheden en uitdagingen.

De heer Levering merkt op dat hij de mening deelt van de heer Van Leeuwen. Het is de heer Levering niet duidelijk wat er in de afgelopen tijd heeft plaatsgevonden. Als de Wgr-plus inderdaad de vorm krijgt die op papier gezet is, is de PvdA van mening dat de provincie opgeheven kan worden. Dan kan er sprake zijn van een Randstadprovincie. De heer Levering is van mening dat dit niet de bedoeling kan zijn geweest.

Reactie van gedeputeerde Lokker

De geschiedenis geeft aan dat het in het verleden niet goed gegaan is. Er zijn kaderwet-gebieden ontstaan. Er is een dreiging geweest van provincievrije regio's. De heer Remkes heeft gezegd dat hij de positie van de provincies binnen de bestuurlijke hoofdstructuur goed wil neerzetten. Aanvankelijk was hij van mening dat deze minister helderheid wilde hebben in de bevoegdheid van de provincies. Vervolgens is dit vormgegeven in de beleidsnotitie Wgr-plus van 20 december 2002. Deze notitie heeft de minister aan de Twee Kamer gestuurd. Daarin is het compromis tussen IPO, VNG en BZK opgenomen, inzake het behoud van de rijksonmiddellijke status voor de Wgr-plus-regio voor wat betreft OV en infra en de eigen planvorming terzake. De kaderstelling vooraf en de toetsing achteraf door de provincie waren voor het overige essentieel in dit voorstel. Voor verkeer en vervoer was het echter niet onderhandelbaar dat de rijksonmiddellijkheid zou verdwijnen. Op een aantal onderdelen van het beleid moet toetsing door de provincie plaatsvinden voor het bovenregionaal belang. Op 18 juni 2003 heeft minister een brief geschreven aan de kaderwetgebieden. Na de vakantie zou naar de inrichting van de wet worden gekeken. Na ambtelijk vooroverleg is geconcludeerd dat er geen overeenstemming bereikt kon worden. Vervolgens heeft op 25 augustus 2003 een overleg plaatsgevonden tussen de bestuurders. In overleg met het BRU is men tot een gemeenschappelijke tekst gekomen.

De rol van het IPO. Het IPO vertegenwoordigt de provincies. Bij het overleg dat de vertegenwoordiger van het IPO heeft met betrekking tot deze kwestie, zijn gedeputeerden aanwezig. Volgens hem kan de commissie niet verwachten dat er met de minister nog gesproken wordt over het terugtrekken van alle rijksonmiddellijkheid op het bewuste beleids onderdeel en het uitzonderen van de hele Wgr-plus. Hij zal aan de commissieleden een overzicht doen toekomen van het verloop van de discussies die met betrekking tot dit onderwerp hebben plaatsgevonden.

De heer Van Leeuwen merkt op dat PS door de gedeputeerde niet in de gelegenheid zijn gesteld om dit proces te volgen. Hierdoor hebben PS niet adequaat kunnen reageren.

De heer Ditewig is van mening dat op het moment dat de beleidsnotitie naar de Kamer werd gestuurd, GS PS had moeten informeren over de inhoud van de gezamenlijke brief van het BRU en de provincie. In het verleden zijn de Staten zeer helder geweest over het feit dat zij niet tevreden waren met de Kaderwet situatie. De heer Bijkerk is van mening dat de mening van de Staten compleet helder voor de gedeputeerde heeft moeten zijn.

Gedeputeerde Lokker geeft toe dat PS in een eerder stadium geïnformeerd had moeten worden. Hij is van mening dat met betrekking tot de mening van PS inzake de Kaderwet hij de stukken niet juist heeft

geïnterpreteerd. Hij had begrepen dat er van hem verwacht werd dat hij met het BRU en de stad Utrecht tot een normale bestuursverhouding zou komen. Volgens hem is in de gezamenlijke brief met het BRU heel duidelijk het standpunt van de provincie verwoord. Dit wijkt af van het standpunt van het BRU.

De heer Ditewig vraagt gedeputeerde Lokker waarom de provincie niet zelfstandig een brief heeft geschreven. Gedeputeerde Lokker antwoordt hierop dat dit de keuze van het college is geweest. Daarnaast heeft de minister in een brief aan het BRU gevraagd de zaken af te stemmen met de provincie.

Het is de heer Levering niet duidelijk waarom gedeputeerde Lokker opmerkt dat hij niet de structuur, maar de inhoud ter discussie wil stellen. Hij is van mening dat deze kwestie alleen gaat over de structuur, namelijk het herstellen van de drie democratisch gelegitimeerde bestuurslagen.

De heer Van Leeuwen merkt op dat er op dit punt geen gemeenschappelijkheid bestaat met het BRU. Hij begrijpt niet waarom er geen moment is geweest dat gedeputeerde Lokker PS heeft geraadpleegd. De heer Bijkerk vult aan dat hij het onbegrijpelijk vindt dat gedeputeerde Lokker aangeeft dat hij niet op de hoogte was van het feit dat de Staten geen voorstander waren van hetgeen de Wgr-plus-constructie beoogt, als vervolg op de Kaderwet.

Gedeputeerde Lokker geeft toe dat de beleidsnotitie van het Wgr-plus in de Staten besproken had moeten worden. Het college heeft geprobeerd om op het gebied van een aantal punten, zoals verkeer en vervoer, volkshuisvesting en groen inhoudelijk tot een overeenstemming te komen. Volgens hem is het gelukt om in de gezamenlijke brief met het BRU het standpunt van de provincie duidelijk weer te geven. De minister neemt op dit moment een te scherpe positie in, die ten nadele van de provincie is.

De heer Levering is van mening dat PS onmiddellijk op de hoogte gesteld hadden moeten worden over de ononderhandelbaarheid op het onderdeel verkeer en vervoer. Het is voor hem onbegrijpelijk dat dit niet is gerapporteerd aan PS.

De heer Ditewig geeft aan dat een eigen bestuurlijke koers binnen het Wgr-plus bepaald dient te worden. De heer Ruijs meent dat er op 3 december a.s. een zeer belangrijk document komt. Hij stelt voor om na 3 december a.s. te bepalen hoe er gereageerd gaat worden op de beslissing van de minister.

Op 3 december a.s. nemen de minister, het IPO en het VNG een standpunt in. Gedeputeerde Lokker zegt toe dat als er zich nieuwe feiten voordoen, hij de commissie onmiddellijk zal informeren. Hij geeft aan dat hij openstaat voor overleg met de commissie over dit onderwerp, zodra dit gewenst wordt. Hij is bereid om samen met PS een standpunt te bepalen.

De voorzitter besluit dit onderwerp met de opmerking dat de commissie op 5 januari 2004 opnieuw geïnformeerd zal worden over dit onderwerp. Mocht het noodzakelijk zijn om eerder overleg hierover te voeren, dan zal dit gebeuren.

4. Gebiedsgericht werken

De voorzitter stelt voor om dit onderwerp door te schuiven naar de vergadering van 5 januari 2004. Aldus wordt besloten.

De voorzitter schorst de vergadering.

